

70 LAT POLONISTYKI PEKIŃSKIEGO UNIWERSYTETU JĘZYKÓW OBCYCH

DZIEDZICTWO, ROZWÓJ, INNOWACJE

Pod redakcją

Yinan Li, Renaty Przybylskiej,
Macieja Raka, Andrzeja Ruszera

wymiana międzykulturowa

przekazywanie tradycji

chińscy poloniści

中国波兰语学者 wyzwania
perspektywy

innowacje

世界的语言图谱

跨文化交流 glottodydaktyka

językowy obraz świata

创新

挑战

传承

发展

前景

70 LAT POLONISTYKI
PEKIŃSKIEGO UNIWERSYTETU JĘZYKÓW OBCYCH

Biblioteka „LingVariów”
Glottodydaktyka t. 30

Redaktor naukowy serii
Iwona Janowska

70 LAT POLONISTYKI
PEKIŃSKIEGO UNIWERSYTETU JĘZYKÓW OBCYCH
Dziedzictwo, rozwój, innowacje

PRACA ZBIOROWA POD REDAKCJĄ
YINAN LI, RENATY PRZYBYLSKIEJ,
MACIEJA RAKA, ANDRZEJA RUSZERA

Z prac Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

Biblioteka „LingVariów”
Glottodydaktyka t. 30

70 LAT POLONISTYKI
PEKIŃSKIEGO UNIWERSYTETU JĘZYKÓW OBCYCH
Dziedzictwo, rozwój, innowacje

PRACA ZBIOROWA POD REDAKCJĄ
YINAN LI, RENATY PRZYBYLSKIEJ,
MACIEJA RAKA, ANDRZEJA RUSZERA

**WYDAWNICTWO
KSIĘGARNIA
AKADEMICKA**

Kraków 2025

Yinan Li
Pekiński Uniwersytet Języków Obcych
✉ <https://orcid.org/0000-0002-5777-6622>
✉ liyinan@bfsu.edu.cn

Renata Przybylska
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ <https://orcid.org/0000-0001-7787-6383>
✉ renata.przybylska@uj.edu.pl

Maciej Rak
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ <https://orcid.org/0000-0003-0042-1406>
✉ maciej.rak@uj.edu.pl

Andrzej Ruszer
Pekiński Uniwersytet Języków Obcych
✉ <https://orcid.org/0000-0001-9981-6576>
✉ andrzejruszer@gmail.com

© Copyright by Księgarnia Akademicka and individual authors, 2025

Recenzenci: prof. dr hab. Jolanta Tambor, prof. Xinzhong Han
Opracowanie redakcyjne: Anna Kandzior-Zug
Projekt okładki: Paweł Sepielak

ISBN 978-83-8368-327-0 (druk)
ISBN 978-83-8368-328-7 (PDF)
<https://doi.org/10.12797/9788383683287>

Publikacja dofinansowana przez Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego
oraz Pekiński Uniwersytet Języków Obcych

Projekt budowania potencjału edukacyjnego
między Chinami a krajami Europy Środkowo-Wschodniej
Grant nr 215079900002 – 2019 r.

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43
e-mail: publishing@akademicka.pl
<https://akademicka.pl>

SPIS TREŚCI

Dariusz Wieczorek , List gratulacyjny Ministra Nauki.....	9
Linjiang Sun , List gratulacyjny Ambasadora Chińskiej Republiki Ludowej.....	11
Gang Zhao , Dziedzictwo, rozwój, innowacje. 70 lat polonistyki Pekńskiego Uniwersytetu Języków Obcych. Przemówienie inauguracyjne wygłoszone podczas otwarcia międzynarodowej konferencji naukowej. Pekin, 16 października 2024 r.....	13
Jarosław Fazan , Jubileusz siedemdziesięciolecia polonistyki na Pekńskim Uniwersytecie Języków Obcych.....	17
Część I. Historia polsko-chińskich kontaktów akademickich i kulturowych	
Agnieszka Jasińska , Sylwetka Yi Lijun jako studentki warszawskiej polonistyki na podstawie dokumentów z archiwum Uniwersytetu Warszawskiego.....	23
Piotr Kajak , Glottodydaktyczne kontakty polonistyki pekińskiej i warszawskiej	37
Mateusz Skucha , Spotkania smoka ze smokiem, czyli o wymianie kulturowej między Krakowem i Pekinem	49
Agnieszka Tambor , O współpracy między studiami polonoznawczymi Uniwersytetu Śląskiego a polonistyką pekińską	63
Część II. Techniki i metody nauczania studentów chińskojęzycznych	
Adriana Prizel-Kania , Kultury edukacji. Badanie preferencji edukacyjnych chińskich polonistów	75

Huiling Zhang , Dlaczego polski? Motywacja do nauki mniej popularnych języków obcych na przykładzie chińskojęzycznych studentów kierunków polonistycznych	97
--	----

Yuting Gao , Badanie strategii rozwijania kompetencji tłumaczeniowej chińskich studentów uczących się języka polskiego	111
---	-----

Rui Mao , Kompetencje językowe chińskich studentów w kontekście pierwszej sesji egzaminów certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego.....	121
---	-----

Część III. Działania praktyczne w dydaktyce języka polskiego jako obcego

Piotr Horbatowski , Teatr w nauczaniu na podstawie pracy nad spektaklem ze studentami Polonistyki Daliańskiego Uniwersytetu Języków Obcych.....	139
--	-----

Tomasz Gęsina , Górny Śląsk oczami chińskiego studenta. <i>Familoki. Śląskie mikrokosmosy i Słownik śląsko-chiński</i> jako materiały uzupełniające w glottodydaktyce polonistycznej	153
---	-----

Agnieszka Wójcicka , Dydaktyka przekładu literackiego w parze językowej polski–chiński. Zaplanowana seria przekładowa jako translatum i materiał badawczy	169
--	-----

Juan He , Koncepcje i praktyka nauczania języków mniej popularnych do celów specjalistycznych w Chinach. Przykład nauczania języka polskiego.....	187
--	-----

Część IV. Nauczanie języka polskiego jako obcego w ujęciu ogólnym

Maciej Rak , Kulturemy polskie a nauczanie języka polskiego jako obcego.....	203
---	-----

Tomasz Lisowski , Korzyści poznawcze dla studenta obcokrajowca wynikające z zajęć poświęconych polszczyźnie ujmowanej z perspektywy diachronicznej.....	215
--	-----

Anna Dunin-Dudkowska, Agata Małycka , Mity a rzeczywistość. Język polski w oczach cudzoziemców (na przykładzie uczestników kursu letniego NAWA 2024 w CJKP UMCS).....	225
--	-----

Wojciech Hofmański , Nauczanie języka polskiego jako obcego w kontekście interkomprehensyjnej dostępności języków blisko spokrewnionych.....	255
---	-----

Część V. Związki polsko-chińskie w historii i języku

Renata Przybylska , Porównanie frazeologii polskiej i chińskiej. Zarys projektu.....	269
Michalina Koniuk , Transkrypcja znaków chińskich. Dzieło Polaków osiadłych w Harbinie w latach 1898–1948	281
Izabella Kaluta , „Baicha” i „hongcha”. Chińska herbata w Polsce	299
Junjian Ye , Interkulturowe doświadczenia. Konstantego Symonowicza refleksje i wybrane przykłady komunikacji międzykulturowej	309
Xiaojing Cui , Perspektywy i wyzwania. Współpraca Chin i Polski w obszarze kształcenia zawodowego w kontekście VET 4.0.....	321

Część VI. Literatura polska i jej chińskie konteksty

Andrzej Skrendo , Krewni świata? O międzynarodowym znaczeniu literatury polskiej.....	337
Yinhui Mao, Mateusz Kwiatkowski , Tłumaczenia dzieł literatury chińskiej w świetle stosunków polsko-chińskich.....	353

Interpretacje literatury polskiej przez chińskich polonistów

Qixin Hu , Poetyckie ocalenie w wierszach Czesława Miłosza <i>Campo di Fiori</i> i <i>W Warszawie</i>	367
Wenhui Wang , Motyw śmierci w powieści Olgi Tokarczuk <i>Ostatnie historie</i>	379
Xiangjian Xu , Recepcja <i>Ferdynand</i> w polskiej krytyce literackiej od 1937 po współczesność.....	391
Noty biograficzne autorów	403
Indeks osobowy	413

Minister Nauki

Dariusz Wiczorek

Warszawa, 10 października 2024 r.

Jego Magnificencja
prof. Zhao Gang
Prorektor ds. badań naukowych
i współpracy międzynarodowej
Pekińskiego Uniwersytetu Języków Obcych
(PUJO)

Wasza Magnificencjo, Szanowny Panie Rektorze,

proszę przyjąć moje najserdeczniejsze gratulacje oraz życzenia z okazji 70. rocznicy powstania Katedry Języka i Kultury Polskiej na Pekińskim Uniwersytecie Języków Obcych.

Jestem przekonany, że ten doniosły jubileusz zapisze się w historii tej jednostki wspianą kartą i będzie sprzyjać cennym spotkaniom, symbolicznym podsumowaniom, a także kreśleniu planów na przyszłość. Pragnę wyrazić uznanie dla całokształtu osiągnięć, jakie na przestrzeni siedmiu dekad stały się udziałem pierwszej polonistyki w Azji. Od momentu powstania w 1954 roku ta ważna jednostka – z bogatymi tradycjami nauczania języka polskiego i kultury polskiej – z powodzeniem realizuje misję swojego rozwoju, prowadząc wielowymiarowe studia polskie oparte na dydaktyce oraz badaniach literaturoznawczych, językoznawczych i kulturoznawczych. Trudno dziś przecenić Państwa zaangażowanie na rzecz upowszechniania dorobku kultury, historii i języka polskiego w Chinach. Przy okazji rocznicowych obchodów nie sposób nie wspomnieć o znaczącej roli pekińskiej polonistyki we wzmacnianiu polsko-chińskiej współpracy kulturalnej, naukowej i akademickiej. Za wszystkie działania podejmowane w tym zakresie należą się Państwu słowa szczególnego uznania.

Pozdrawiając uczestników uroczystości jubileuszowych, życzę Państwu wielu sukcesów, satysfakcji z działań podejmowanych na rzecz rozwoju Katedry, a także wszelkiej pomyślności.

Łączę wyrazić szacunek

中华人民共和国驻波兰大使馆

Embassy of the People's Republic of China

Ul. Bonifraterska 1,

00-203 Warsaw

Poland

贺 信

尊敬的王定华书记、贾文键校长：

七十年呕心沥血，七十载春华秋实。值此北京外国语大学波兰语专业成立七十周年华诞之际，我谨代表中国驻波兰大使馆向贵校致以热烈的祝贺和诚挚的问候。

长期以来，贵校秉持“兼容并蓄、博学笃行”校训，传承红色基因，服务国家战略，落实立德树人根本任务，为国家外交事业培养了一批又一批高素质复合型人才，成为名副其实的“共和国外交官摇篮”。70年来，作为国内最早开设波兰语专业的高校，贵校培养了一大批“波兰通”，他们投身国家建设各行各业，为强国建设及中波关系发展贡献了积极力量。在此，我对贵校取得的发展成就表示衷心祝贺和崇高敬意！

前路漫漫亦灿灿，风华正茂向未来。祝愿贵校事业更加兴旺发达，波兰语专业越办越好，培养更多堪当民族复兴大任的时代新人！

中华人民共和国驻波兰大使 孙霖江

2024年10月12日于华沙

Szanowny Panie Sekretarzu Wang Dinghua,
Magnificencjo, Szanowny Panie Rektorze Jia Wenjian!

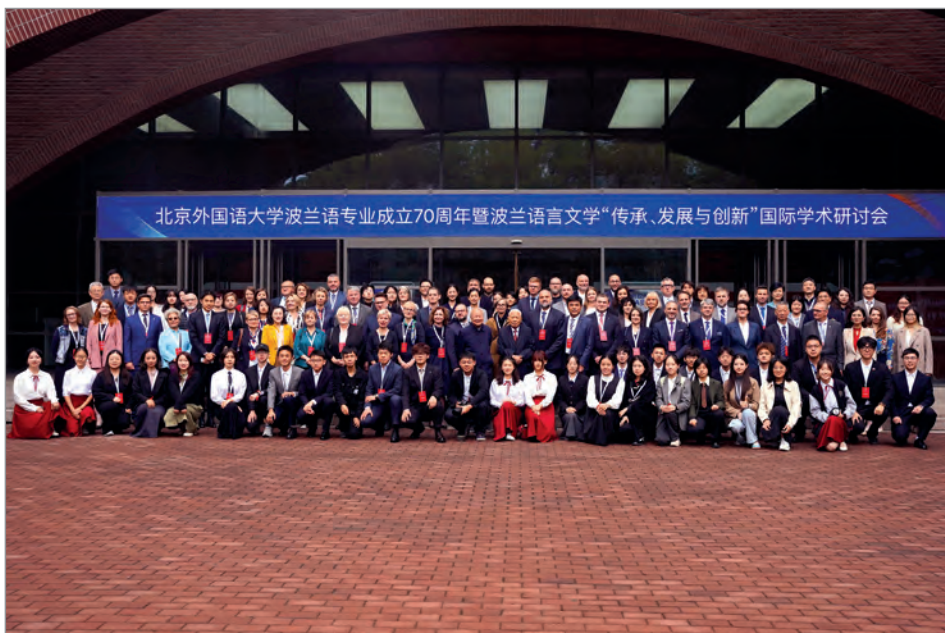
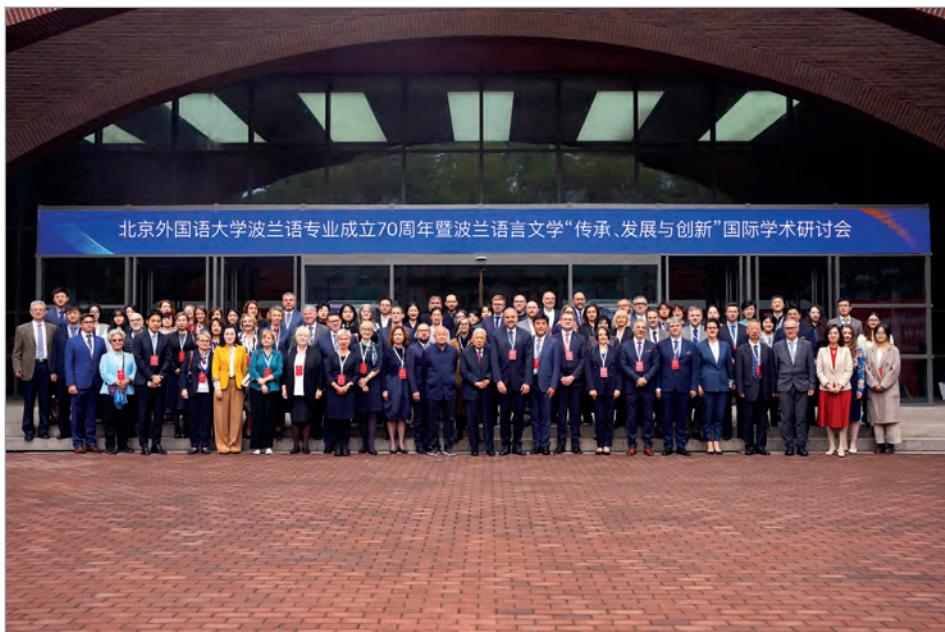
70 lat wytrwałej pracy, 70 lat owoców nauki i dydaktyki. Z okazji 70. rocznicy założenia Katedry Języka Polskiego na Pekińskim Uniwersytecie Języków Obcych pragnę w imieniu Ambasady Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce złożyć Państwa Uczelni serdeczne gratulacje oraz najcieplejsze pozdrowienia.

Od wielu lat Państwa Uczelnia, kierując się mottem „uczyć się z otwartym umysłem, służyć wielkiej sprawie”, kontynuuje tradycje czerwonego dziedzictwa, realizuje strategię państwową i wypełnia fundamentalne zadania, jakimi są wychowanie cnotliwych ludzi i kształcenie wybitnych talentów. Dzięki temu Państwa Uczelnia, kształcąc liczne pokolenia wysoko wykwalifikowanych, wszechstronnych specjalistów o rozbudowanych umiejętnościach, zasługuje na miano „kolebki chińskich dyplomatów”. Przez minione 70 lat, jako pierwszy ośrodek w kraju, który uruchomił polonistykę, Państwa Uczelnia wykształciła wielu ekspertów ds. polskich. Ci absolwenci wnoszą aktywny wkład w rozwój kraju i relacje chińsko-polskie, angażując się w różne dziedziny budowy silnego państwa. W tym miejscu pragnę wyrazić serdeczne gratulacje oraz najwyższy szacunek dla osiągnięć Państwa Uczelni.

Przyszła droga jest długa, ale pełna blasku, a Państwa Uczelnia znajduje się w najlepszym okresie swojego rozwoju. Życzę Państwa Uczelni dalszego rozkwitu, a Katedrze Języka Polskiego nieustannych sukcesów oraz kształcenia nowych pokoleń, które będą gotowe sprostać wyzwaniom odrodzenia narodu.

Ambasador Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce
Sun Linjiang

12 października 2024 r. w Warszawie

Zdjęcia z konferencji jubileuszowej, Pekin, 16 października 2024 r.

Źródło: Archiwum organizatorów konferencji

GANG ZHAO

Pekinński Uniwersytet Języków Obcych

DZIEDZICTWO, ROZWÓJ, INNOWACJE

70 lat polonistyki Pekinńskiego Uniwersytetu Języków Obcych.

Przemówienie inauguracyjne wygłoszone podczas otwarcia

międzynarodowej konferencji naukowej

Pekin, 16 października 2024 r.

**Wasza Ekscelencjo, Panie Ambasadorze,
Wasza Magnificencjo, Panie Rektorze,
Szanowni Państwo Prorektorzy, Dziekani,
Czcigodni Profesorowie, Wykładowcy, Lektorzy,
Drodzy Goście, studenci oraz absolwenci!**

To ogromny zaszczyt i szczególne wyróżnienie dla Katedry Języka Polskiego Pekinńskiego Uniwersytetu Języków Obcych, że Małżonka Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Pani Agata Kornhauser-Duda, uczyniła nam tak wielką niespodziankę, przesyłając na dzisiejszą konferencję piękne przesłanie i życzenia jubileuszowe. To wyraz wielkiego uznania i jednocześnie ogromna motywacja dla wszystkich pracowników Katedry do dalszej, intensywnej pracy dydaktycznej i naukowej.

Jesteśmy niezwykle wzruszeni, że w ten jesienny, październikowy dzień możemy powitać w murach Pekinńskiego Uniwersytetu Języków Obcych tak znakomitych i wyjątkowych Gości. Proszę pozwolić, że w imieniu uczelni i własnym serdecznie podziękuję wszystkim naszym drogim przyjaciółom z Polski i Chin, obecnym dziś na konferencji.

Spotykamy się tutaj pod wspólnym przesłaniem, którym jest motto: „70 lat dziedzictwa polskiego w nauczaniu PUJO – 70 kwiatów przyjaźni oraz 70 rozdziałów rozwoju”. Słowa te wymownie oddają misję Katedry Języka Polskiego PUJO i wyrażają ideały, którymi się kierujemy, ucząc języka i kultury. Są nimi:

przyjaźń, otwartość, wzajemny szacunek, pielęgnowanie tradycji, ale także otwartość na przyszłość, dbałość o rozwój, nowatorstwo, kreatywność i oryginalność – wartości ucieleśnione w motcie PUJO: „Otwartość umysłu, głęboka wiedza, niezłomność w działaniu”.

Pekiński Uniwersytet Języków Obcych, założony w 1941 roku, zajmuje czołowe miejsce w Chinach w dziedzinie dydaktyki i badań naukowych w zakresie filologii obcych. Obecnie oferuje 101 programów językowych – to największa liczba wśród uczelni chińskich. Nasi absolwenci znajdują zatrudnienie w wielu dziedzinach – od dyplomacji, przez handel międzynarodowy i współpracę kulturalną, po edukację i media. Wśród nich znajduje się ponad 500 ambasadorów i 2000 radców – co sprawia, że z dumą nosimy miano „kolebki chińskich dyplomatów”.

W dobie błyskawicznego rozwoju sztucznej inteligencji i tłumaczenia maszynowego nie przestajemy podkreślać znaczenia dydaktyki językowej. Doszliśmy do wniosku, że język nie jest jedynie narzędziem – stanowi on również wewnętrzną potrzebę rozwoju ludzkiej inteligencji, a także most porozumienia i zbliżenia między narodami. Jednocześnie mamy świadomość wyzwań, jakie niesie rozwój technologii, dlatego podejmujemy działania, by reformować model edukacyjny, treści programowe oraz metodykę nauczania.

Konferencja, którą mam zaszczyt za chwilę uroczyć, nosi tytuł: *Dziedzictwo, rozwój, innowacje: 70 lat polonistyki Pekińskiego Uniwersytetu Języków Obcych*. Nieprzypadkowo w tytule podkreślono dziedzictwo – bogaty dorobek wielu czcigodnych profesorów, z Panią Profesor Yi Lijun na czele – ale także rozwój i innowację jako wyraz odpowiedzi na wyzwania XXI wieku w duchu kreatywności i nowoczesności.

Wielmożni Goście, jubileusz, a zwłaszcza tak znaczny jak 70 lat nieprzerwanego rozwoju języka polskiego w murach Pekińskiego Uniwersytetu Języków Obcych, wymaga od nas uczczenia, ale i refleksji. Byliśmy świadkami przemian pokoleniowych, wielkiego przełomu w tłumaczeniu literatury polskiej na język chiński, który tak mocno wypełniał serce i duszę Pani Profesor Yi Lijun. Wypełnia i dziś serca i dusze wielu profesorów i tłumaczy, którzy kierują się miłością do tego pięknego języka słowiańskiego, jakim jest język polski.

Refleksja nad przemijaniem i nad tymi, którzy już niestety zasnęli snem wiecznym, jest czymś naturalnym, ale ważne jest to, by ideały tych wybitnych osób, które budowały Katedrę Języka Polskiego, kultywować. Czasy, w których żyjemy, domagają się odnowy oblicza humanistyki, unowocześnienia filologii i rozwoju nauk pokrewnych. Dlatego wspomniałem o nowych ramach, w których umieściliśmy stare portrety i dzieła, o których zapomnieć nie wolno, ale czasy kładą na nas obowiązek rozwoju, a nie zastoju, musimy więc wspólnie dążyć do

propagowania nowatorstwa i łączyć tradycję z nowoczesnością. Jak to ujął w wymownych słowach poeta Adam Asnyk w przesłaniu do młodych pozytywistów:

Nie depczcie przeszłości ołtarzy
Choć macie sami doskonalsze wznieść;
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy
I miłość ludzka stoi tam na straży,
I wy winniście im cześć!

Czcigodni Goście, dzisiejsza konferencja jubileuszowa, obrady plenarne i niezwykle interesujące obrady w sekcjach są dowodem na to, że można wciąż mówić o tradycji, ale też można na nią patrzeć z punktu widzenia nowoczesnej metodologii i poruszać takie zagadnienia, które przyczynią się do udoskonalenia humanistyki.

Z głęboką dumą i wdzięcznością patrzę dziś na zgromadzenie tak wielu wybitnych znawców i badaczy z Polski i Chin, którzy przybyli do Pekinu, by razem z nami świętować 70-lecie Katedry Języka Polskiego. Jestem dumny z rozwoju pekińskiej polonistyki i jej istotnego wkładu w rozwój glottodydaktyki oraz przekładoznawstwa na świecie.

Wierzę głęboko, że ten „święty ogień tradycji” roznieci w nas nowy zapal, odkryje nowe potencjały i rozwinie możliwości, których owoce będziemy mogli świętować podczas kolejnych rocznic.

Jeszcze raz dziękuję Państwu za uhonorowanie nas swoją obecnością. Tych wybitnych profesorów, których nie ma już wśród nas – jak Profesor Yi Lijun czy Profesor Władysław Miodunka – czynię duchowymi patronami naszego jubileuszu. Wszyscy jesteśmy im winni wdzięczność za lata owocnej, twórczej pracy – nie tylko naukowej i dydaktycznej, lecz także tej najważniejszej: szkoły życia, której lekcjami są uśmiech, cierpliwość, wyrozumiałość, szacunek do siebie i innych.

Wielce Szanowni Goście!

Ogłaszam międzynarodową konferencję *Dziedzictwo, rozwój, innowacje: 70 lat polonistyki Pekinńskiego Uniwersytetu Języków Obcych* za otwartą. Życzę Państwu twórczych dialogów, konstruktywnych dyskusji i wspaniałej atmosfery podczas całej konferencji.

Na koniec pragnę serdecznie podziękować Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Polski, Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), Ambasadzie RP w Pekinie oraz wszystkim polskim uczelniom partnerskim za 70 lat wsparcia dla Katedry Języka Polskiego PUJO. Szczególne wyrazy wdzięczności kieruję do: Jego Ekscelencji Jakuba Kumocha oraz pracowników Ambasady RP w Pekinie za zorganizowanie przyjęcia powitalnego; Pani Magdaleny

Czechońskiej za powołanie kapituły Nagrody im. Prof. Yi Lijun; Pani Prezydentowej Agaty Korhnauser-Dudy za piękne przesłanie jubileuszowe; ministra nauki Pana Dariusza Wieczorka; Pana Profesora Lin Honglianga za przekazanie Katedrze zbioru książek, oraz do wszystkich zacnych osób, które nadesłały życzenia i gratulacje. Dziękuję również całemu zespołowi Katedry Języka Polskiego oraz komitetowi organizacyjnemu konferencji za ogromne zaangażowanie – bez Państwa pomocy i wsparcia nie udałooby się tak dobrze przygotować tego jubileuszu.

Jeszcze raz dziękuję wszystkim i życzę udanej, owocnej konferencji!

Prof. dr Zhao Gang

Prorektor ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej
Pekińskiego Uniwersytetu Języków Obcych (BFSU)

JAROSŁAW FAZAN

Uniwersytet Jagielloński

JUBILEUSZ SIEDEMDZIESIĘCIOLECIA POLONISTYKI NA PEKIŃSKIM UNIWERSYTECIE JĘZYKÓW OBCYCH

Niezwykły jubileusz siedemdziesięciolecia pekińskiej polonistyki odbył się w czasie szczególnym. Z jednej bowiem strony jesteśmy w momencie nasilenia konfliktów i światowego napięcia, z drugiej – pierwsza połowa XXI wieku to czas obfitych i różnorodnych kontaktów międzynarodowych, epoka rosnącej światowej aktywności naukowej i kulturowej Polski. Nigdy wcześniej polsko-chińskie relacje akademickie nie były tak ożywione i dynamiczne; bez wielkiej przesady powiedzieć można, że studia polonistyczne w Chinach rozwijają się lepiej niż w jakimkolwiek innym kraju świata, a studenci przybywający z Państwa Środka na polskie uniwersytety, by kontynuować naukę i badania, często reprezentują znakomity poziom. Chińskie zainteresowanie Polską stanowi dziś jeden z najważniejszych fenomenów upowszechniania naszego języka i kultury, stając się punktem wyjścia do nawiązywania bliskich kontaktów między odległymi krajami.

Spotkanie jubileuszowe z okazji siedemdziesięciolecia powołania pierwszej chińskiej polonistyki miało zarówno uroczysty, jak i roboczy, naukowy charakter. Towarzyszyła mu bowiem konferencja chińsko-polska „Dziedzictwo, rozwój, innowacje: 70 lat polonistyki Pekinśkiego Uniwersytetu Języków Obcych”. Po pierwsze, upamiętnienie początków było okazją do przypomnienia okoliczności powstania studiów filologii polskiej na Pekinśkim Uniwersytecie Języków Obcych, przywołania postaci współtwórców tego naukowego i dydaktycznego przedsięwzięcia i podkreślenia wagi współpracy chińskich i polskich uczonych w kształtowaniu nauczania języka i kultury polskiej w stolicy Chin. Po drugie, była to niepowtarzalna okazja do wymiany doświadczeń między chińskimi polonistami różnych generacji a nauczycielami i badaczami z głównych polskich ośrodków akademickich.

Gospodarzami wydarzenia byli prof. dr Zhao Gang, Prorektor ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej Pekinńskiego Uniwersytetu Języków Obcych, wybitny badacz i tłumacz literatury polskiej, oraz prof. Li Yinan, kierowniczka Katedry Języka Polskiego oraz Centrum Studiów Polskich. Uroczystość uświetniło wystąpienie ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie, Jakuba Kumocha.

Na Pekinński Uniwersytet Języków Obcych przybyli przedstawiciele największych polskich uniwersytetów – delegacje z Gdańska, Katowic, Krakowa, Lublina, Poznania, Szczecina, Torunia. Na ich czele stali rektorzy i prorektorzy, dziekani wydziałów i dyrektorzy instytutów, wśród których był Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor Piotr Jedynek. Chińscy gospodarze, wspierani przez polskich lektorów, mieli okazję zaprezentować znakomity poziom pracy dydaktycznej, której fascynującym zwieńczeniem był poetycko-muzyczny występ pekińskich studentów filologii polskiej, zakończony brawurowym wykonaniem słynnego utworu Marka Grechuty *Dni, których nie znamy*.

Polonistyka, powołana w 1954 roku godnym najwyższego uznania wysiłkiem kilkorga chińskich uczonych i pedagogów, stała się ośrodkiem promieniującym na wiele chińskich centrów akademickich. Wśród postaci, które odegrały kluczową rolę w początkach pekińskiej polonistyki, na szczególną uwagę zasługuje pani profesor Yi Lijun (1934–2022), której osobne wystąpienie poświęciła Agnieszka Jasińska. Yi Lijun, po studiach polonistycznych na Uniwersytecie Warszawskim, stała się nauczycielką, badaczką i tłumaczką o tak bogatym dorobku, że w pełni zasłużyła na tytuł ambasadorki kultury polskiej w Chinach. Wychowała kilka pokoleń chińskich polonistów, jednocześnie tłumacząc najważniejsze dzieła polskiej literatury – od *Pana Tadeusza* i *Dziadów* Adama Mickiewicza po utwory Tadeusza Różewicza i Olgi Tokarczuk. I jeśli dziś możemy cieszyć się z blisko dwudziestu polonistyk na terenie Chin, to musimy pamiętać, że bez decyzji podjętej w trudnym czasie po II wojnie światowej ten rozwój nie byłby możliwy.

Podczas paneli i obrad konferencyjnych mieliśmy okazję przekonać się, jakie aspekty języka polskiego, polskiej literatury i kultury współczesnej cieszą się największym zainteresowaniem chińskich humanistów różnych generacji, czym zajmują się polscy lektorzy pracujący na wielu chińskich uniwersytetach oraz co szczególnie interesuje nas, polonistów z kraju, w relacjach języka i kultury polskiej z Chinami i literaturą światową. Ważnym wątkiem referatów i dyskusji okazała się refleksja nad kulturowymi korzyściami i wyzwaniem wielokulturowości, która staje się codziennością filologów pracujących na styku różnych etnosów. Innymi tematami były uwarunkowania nauczania języka polskiego w Chinach oraz szczegółowe zagadnienia glottodydaktyczne. Wykłady mistrzowskie wygłosili wybitni uczeni z Polski, reprezentujący językoznawstwo i literaturoznawstwo,

czyli dwie główne dyscypliny filologii. Profesor Renata Przybylska z Uniwersytetu Jagiellońskiego w referacie *Porównanie frazeologii polskiej i chińskiej* zarysowała fascynujący projekt badań komparatystycznych, natomiast profesor Andrzej Skrendo z Uniwersytetu Szczecińskiego w wystąpieniu *Krewni świata?* podjął problem międzynarodowego znaczenia literatury polskiej.

W piękny październikowy dzień 2024 roku, podczas jubileuszu, gościnne mury BFSU stały się ambasadą polskiej kultury w Chinach, co było możliwe dzięki codziennej konsekwentnej pracy ludzi przerzucających pomost między naszymi krajami. Polskę i Chiny w sferze edukacji i kultury łączy dziś więcej niż kiedykolwiek wcześniej.

Prof. dr hab. Jarosław Fazan
Uniwersytet Jagielloński

CZEŚĆ I

Historia polsko-chińskich kontaktów akademickich i kulturowych

AGNIESZKA JASIŃSKA

Uniwersytet Warszawski

SYLWETKA YI LIJUN JAKO STUDENTKI WARSZAWSKIEJ POLONISTYKI NA PODSTAWIE DOKUMENTÓW Z ARCHIWUM UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

Yi Lijun – Profile as a Student of Polish Studies in Warsaw Based on Documents from the Warsaw University Archives

The jubilee of 70 Years of Polish Studies in Beijing, celebrated in 2024, became an excellent opportunity to document its Warsaw roots. They have been confirmed by the research carried out at the Warsaw University Archives. The first head of the Chair of Polish Studies at the Peking University, established in 1954, came to Warsaw to study Polish in 1950. Four years later, Yi Lijun began her studies at the Warsaw University. Later on, she blossomed into the outstanding Polish teacher, scholar and translator, the ambassador of Polish literature in China; she tutored several generations of Chinese students of Polish studies. The documents from the Warsaw University Archives, discussed in this article, are intended to supplement the portrait of that Chinese scholar with materials and information about her student days in Warsaw, and, at the same time, support the historical ties between the Departments of Polish Studies in Beijing and in Warsaw.

Keywords: history of Polish studies in Beijing, Chinese students and teachers of Polish studies, Yi Lijun, Warsaw University Archives

Dokądkolwiek pójdziesz, idź całym sercem.

Konfucjusz

Jubileusz obchodzonego w 2024 r. siedemdziesięciolecia polonistyki pekińskiej stał się okazją do udokumentowania jej warszawskich korzeni. W tym celu została przeprowadzona kwerenda w zasobach Archiwum Uniwersytetu

Warszawskiego, a jej rezultaty ujęto w niniejszym artykule. W sposób szczególny wyeksponowano w nim to, co pozwala rzucić światło na studencki etap w życiorysie prof. Yi Lijun, wybitnej polonistki i tłumaczki, ambasadorki literatury polskiej w Chinach, wychowawczyni kilku pokoleń chińskich polonistów.

O związkach Katedry Języka Polskiego w Pekinie z Uniwersytetem Warszawskim (UW) z pewnością świadczy fakt, że w roku utworzenia jej na Uniwersytecie Pekińskim (1954) do Warszawy przybyła grupa chińskich studentów, by podjąć tu studia polonistyczne. Wśród nich znalazła się Yi Lijun.

Początki polonistyki pekińskiej sięgają jednak roku 1950, gdy studia w zakresie języka polskiego na Uniwersytecie Warszawskim podjęło dziesięcioro Chińczyków. W literaturze przedmiotu mówi się, że była to grupa siedmioosobowa (Zhao 2010: 26; 2014: 106). Kwerenda w zasobach Archiwum UW pozwoliła ustalić ich rzeczywistą liczbę, a ponadto wykazała, że w pionierskiej dziesięcioosobowej grupie studentów z Nowych Chin znalazła się jedna kobieta, co było ewidentnym sukcesem działań i odbiciem wpływów Ogólnochińskiej Demokratycznej Federacji Kobiet¹. Wszyscy zostali przyjęci na

30238
Nr albumu

AKTA

Stud. Yi Lijun

Wydział Filologiczny polon.
(studium)

Data wstąpienia 1955/6 r.

Data wystąpienia z Uczelni 195 r.

Data ukończenia studiów I-go stopnia lub jednolitych
195 r.

Data ukończenia studiów II-go stopnia 195 r.

PEPT Drukarnia w Poznaniu, 449, 51.0-6.5.5. 420C/01

30238

1. Teczka akt studentki Yi Lijun

¹ O interwencji Ogólnochińskiej Demokratycznej Federacji Kobiet w sprawie uwzględnienia kobiet w skierowaniach na studia zagraniczne wspomina Luo Yisu (骆亦粟; ur. 4 marca 1929 r. w Jinan), który po ukończeniu studiów ekonomicznych na Uniwersytecie Pekińskim w 1950 r. został wytypowany na studia w Polsce (Szkola Główna Planowania i Statystyki w Warszawie). Potwierdza to wysłany w tym samym roku na studia do Rumunii Li Xiling (李锡龄). Obaj zostali później dyplomatami. W 1999 r. swoje wspomnieniowe sprawozdanie z okresu studiów za granicą Luo Yisu opublikował na łamach periodyku „Studia i Materiały z Historii Komunistycznej Partii Chin (seria 70)”, 中共党史资料 (70辑), s. 11, [on-line:] <https://www.marxists.org/chinese/pdf/ccp/1/1-70.pdf> (dostęp: 28 III 2025). Li Xiling natomiast opis taki zawarł w tekście *Czasy, kiedy pierwsza partia studentów zagranicznych z Nowych Chin studiowała w Związku Radzieckim i Europie*

Uniwersytet Warszawski na kurs języka polskiego na Wydziale Humanistycznym. W zarchiwizowanych imiennych *Kartach wpisowych dla Dziekanatu na rok akad. 1950/1951* jako przedmiot główny ich studiów podano polonistykę. Wiadomo jednak, że już w drugim roku pobytu w Polsce rozpoczęli studia na uczelniach, na które mieli skierowania² w chwili przyjazdu do Warszawy, tj. na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie, w Szkole Głównej Służby Zagranicznej w Warszawie. Do tej ostatniej, jak wynika z archiwaliów ministerialnych, przydział miał Xiao Huimin, ten sam, który później – w 1954 r. – objął stery nowo utworzonej polonistyki w Pekinie. Czy rzeczywiście podjął te studia, nie ma co do tego pewności. Wiadomo natomiast, że pionierska dziesiątka z Nowych Chin po trzech latach zakończyła studia w Polsce. Latem 1953 r. wszyscy wrócili do ojczyzny. Pięcioro z nich skierowano do pracy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, był wśród nich Xiao Huimin. To stamtąd³ rok później trafił na Uniwersytet Pekijski w roli polonisty.

Parytet płci w grupie Chińczyków skierowanych na studia do Polski w 1954 r. nieco się poprawił w stosunku do tego sprzed czterech lat: na piętnastu mężczyzn przypadały dwie kobiety⁴. Jedną z nich była Yi Lijun, rozpoczynająca w ten sposób swoją życiową przygodę z Polską i szeroko pojętą polszczyzną.

W chwili przyjazdu do Warszawy Yi Lijun miała 19 lat. Urodziła się 4 grudnia 1934 r. w rodzinie inteligenckiej. Jej dziadek studiował w Japonii, a ojciec pracował jako nauczyciel w szkole średniej. Dzieciństwo spędziła w rodzinnym Huanggang nad rzeką Jangcy w prowincji Hubei w środkowych Chinach. W 1953 r. podjęła studia w zakresie literatury chińskiej na Uniwersytecie w Wuhan. Już na pierwszym roku wytypowano ją i jej kolegę z roku Lin Honglianga⁵ na studia w Warszawie. Do Polski dotarli we wrześniu 1954 r. razem z trzema

Wschodniej, 新中国首批留学生在苏联和东欧求学的日子, opublikowanym w 2011 r. na platformie Chińsko-Rosyjska Sieć Informacyjna, 中俄资讯网, [on-line:] <http://china.ru.info/News/zhongtetgao/7371.shtml> (dostęp: 28 III 2025).

² Informacje pochodzą z dokumentów w zasobach Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

³ Leszek Cyrzyk, który w roku 1954 jako pierwszy podjął pracę lektora języka polskiego jako obcego (JPJO) w Pekinie, w swoim opisie początków pekińskiej polonistyki myli się, podając, że Xiao Huimin musiał przerwać studia w Warszawie, ponieważ „został nagle odwołany do kraju, choć nie skończył jeszcze studiów w Polsce” (Cyrzyk 2008: 223).

⁴ Odpis pisma z Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego do rektora Uniwersytetu Warszawskiego zawiera listę chińskich studentów, kierowanych w roku akademickim 1954/55 na kurs języka polskiego na UW. Wśród siedemnaściora Chińczyków znalazło się pięcioro przyszłych polonistów.

⁵ Lin Hongliang (林洪亮; 1935–2025); profesor, badacz literatury polskiej w Instytucie Literatury Zagranicznej Chińskiej Akademii Nauk Społecznych w Pekinie.

70 lat polonistyki Pekіńskiego Uniwersytetu Języków Obcych!

Z tej okazji, 18 października 2024 roku, w Pekinie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa z udziałem badaczy i dydaktyków z Polski i Chin. Tematem były współczesne wyzwania nauczania języka polskiego jako obcego, a także zagadnienia kultury, literatury, dyplomacji kulturalnej, politologii i realioznawstwa.

W tomie zebrano artykuły prezentujące szerokie spektrum tematów – od glottodydaktyki i metodyki nauczania studentów chińskojęzycznych, przez praktyczne rozwiązania w dydaktyce, po refleksje nad relacjami polsko-chińskimi w języku, historii i literaturze. Nie zabrakło też głosu młodego pokolenia chińskich polonistów – ich spojrzenie na teksty kultury wnosi świeżość i nową energię.

To publikacja, która dokumentuje nie tylko ważne jubileuszowe wydarzenie, ale też puls współczesnej polonistyki poza granicami kraju.

